

ולכי י"ל דהחילוק פשוט דשם החידוש דאע"פ שניסת כבר ושוב לא נועיל כלום בהתקנה (וע"ש ע"א כלום אמרו להחמיר כו'), מ"מ יוציא משא"כ בסוגיין אין חידוש בהדין דתצא, דזה מסתבר דמשום שלום מלכות תצא, ועיקר שאלת הגמ' משום שלום מלכות (תצא ו)הוולד ממזר, ולכן פרט זה מודגש בהתיי, וק"ל.

שונות

באיזה מדפוס הרמב"ם השתמש כ"ק אדמו"ר שליט"א?

הרב ברוך אבערלאנדער
שליח כ"ק אדמו"ר שליט"א
בודאפעסט, הונגרי'

בי"לקוטי טעמים ומנהגים" על הגדה של פסח, של כ"ק אדמו"ר שליט"א צויין הרבה פעמים לגירסאות וכו' של הרמב"ם בנוסח ההגדה שלו, אמנם יש כמה פעמים שהגירסאות אינם תואמים לדפוס ווילנא הנפוץ, כי אם לדפוסים קדומים אחרים.

1) ע' יב ד"ה והתקינו כותב אד"ש: "וברמב"ם רק לשנה הבאה (הראשון) הוא בלה"ק והשאר - ארמית", וברמב"ם דפוס ווילנא גם לשנה הבאה הראשון הוא בארמית - "הא שתא הכא".

2) ע' יז ד"ה ולחעיר כותב חרבי "אשר בירושלמי מכילתא ורמב"ם הגירסא כאן אותנו במקום אתכס", וברמב"ם דפוס ווילנא נאמר בדברי הבן-חכם "אתכס", ובהערה צויין "[=בנוסחאות ישנות] אותנו ואין זה לשון הכתוב".

2) ע' כ ד"ה חשב נאמר "אבל בשבה"ל ס"י רסג, רמב"ם, ז"פ הנוסחא מחשב", אמנם ברמב"ם דפוס ווילנא הגירסא "חשב".

ביילקוט שינויי נוסחאות" שברמב"ם פרנקל מצויין בכל הנ"ל שהגירסא בדפוי"י (=בדפוסים ישנים) תואם את הגירסא שכ"ק אדמו"ר שליט"א מציינו כגירסת הרמב"ם. ועמד ע"ז בקובץ "הערות וציונים במקורות ומ"מ בספר הרמב"ם" (נ"ל לקראת י"א אדר ראשון תשמ"ו, ע"י קבוצה מאברכי הכולל), עי' -יא.

ונראה מהנ"ל שכ"ק אדמו"ר שליט"א לא השתמש בעריכת הערותיו להגדה בדפוס ווילנא הנפוץ כי אם באחד מהדפוסים הישנים.

(ובפרט לפי ההשערה - ימי מלך ח"א ע"י 233 - שההגדה נערכה בהיותו בברלין, אולי לא היה הווילנאי תח"י, אמנם החשערה הנ"ל אין לו ביסוס).

ולחעיר גם מלקוי"ש ח"י"ג ע"י 171 הערה ד"ה כי מלאה על דברי הרמב"ם ה' תשובה ספ"ט "תרבה הדעה והחכמה והאמת, שנאמר כי מלאה הארץ דעה את הוי", ולא ילמדו איש את אחיו ואיש את רעהו." והעיר אד"ש: "צירוף שני כתובים", והנה גם כאן בדפוס ווילנא (וכ"ה במחזורת קאפח) אכן יש הוספה "וונאמר" וא"כ העתיק הרמב"ם שני פסוקים זה אחר זה, אבל לגירסא שהרבי מביא נמצא בדפוס רומי (ועוד).

כ"ה אדר וי"א ניסן

הח' אלישיב קפלון
תוח"ל 770

בקשר לכ"ה אדר יום הולדת הרבנית נייע "דאזלינג מיניני" [ראה בארוכה קונטרס יו"ד כסלו ש.ז.] - מצאתי לנכון להעיר לכמה דברים ע"ד הרמז עכ"פ.

ובהקדים נקודת החילוק בין אדר לניסן [ראה גם שיחת ש"פ תרומה; לקוי"ש "פורים"; שיחת ש"פ ויק"פ; השיחה לגבירים - ש.ז.] שאדר ענינו - נסים המלובשים בדרך הטבע, וניסן